

2015/2228(INI)

28.1.2016

MNENJE

Odbora za kulturo in izobraževanje

za Odbor za pravice žensk in enakost spolov

o revščini: vidik spola
(2015/2228(INI))

Pripravljalca mnenja: Silvia Costa

PA_NonLeg

POBUDE

Odbor za kulturo in izobraževanje poziva Odbor za pravice žensk in enakost spolov kot pristojni odbor, da v svoj predlog resolucije vključi naslednje pobude:

- A. ker so se vlade v Konvenciji Združenih narodov o otrokovih pravicah in agendi za trajnostni razvoj do leta 2030 zavezale, da bodo vsem fantom in dekletom omogočile, da v celoti dokončajo primarno izobraževanje; ker je Parlament maja 2015 na mednarodni dan žensk organiziral dogodek o opolnomočenju deklet in žensk z izobraževanjem; ker sta formalna in neformalna izobrazba bistveni za premostitev marginalizacije in različnih oblik diskriminacije, saj ustvarjata dialog, odprtost in razumevanje med skupnostmi, ter omogočata opolnomočenje marginaliziranih skupnosti;
- B. ker je eden od ciljev strategije Evropa 2020 zmanjšati število Evropejcev, ki živijo pod nacionalnim pragom revščine, in torej do leta 2020 iz revščine rešiti več kot 20 milijonov ljudi;
- C. ker cilji strategije Evropa 2020 predvidevajo zmanjšanje osipa pod 10 %;
- D. ker je cilj strategije Evropa 2020, da 40 % mladih med 30. in 34. letom doseže univerzitetno izobrazbeno raven, v primerjavi s sedanjih 37,9 %, od tega je pri ženskah presegla 42,3 %, pri moških pa znaša 33,6 %;
- E. ker dosega izobraževanje odraslih v EU povprečje 11 %, cilj strategije Evropa 2020 pa je 15 %, vendar je delež žensk pri tem manjši, predvsem zaradi težav pri usklajevanju teh dejavnosti z doseganjem ravnovesja med delom in zasebnim življenjem;
- F. ker mora biti izobraževanje za enakost spolov namenjeno boju proti „feminizaciji revščine“, in sicer z odpravljanjem spolnih stereotipov, posledično pa se bo povečala zastopanost žensk in deklet ter drugih družbenih spolov na gospodarskem, družbenem in političnem področju;
- G. ker sta se zaradi varčevalnih ukrepov in reform nacionalnih trgov dela, ki so jih sprejele države članice, povečali revščina in stopnja brezposelnosti, povečalo pa se je tudi število prekarnih in slabo plačanih delovnih mest; ker so ti ukrepi in reforme bolj prizadeli ženske;
- H. ker revščina zaradi neposrednih in posrednih stroškov šolanja močno vpliva na enake možnosti za dostop do izobraževanja;
- I. ker je gospodarska kriza prizadela zlasti ženske in povečala možnosti, da postanejo revne;
- J. ker ustrahovanje močno vpliva na učni uspeh, njegove psihološke posledice pa se pri fantih in dekletih razlikujejo, prav tako kot se razlikuje vpliv ustrahovanja na njihov učni uspeh;
- K. ker poklicno usposabljanje in izpopolnjevanje prispevata k vključevanju na trg dela;

1. poudarja, da je enakopraven dostop do cenovno dostopnega otroškega varstva ključni element, ki omogoča usklajevanje družinskega in poklicnega življenja, zato da ženske ne bi bile prisiljene sprejeti delo za skrajšan ali polovičen delovni čas ali se delu celo odpovedati, dostop do brezplačnega in kakovostnega izobraževanja pa je osrednjega pomena pri zagotavljanju enakih možnosti za fante in dekleta in prekinitvi kroga revščine, zlasti za ženske;
2. ugotavlja, da imata izobraževanje in kultura bistveno vlogo pri odpravljanju in spreminjanju vedenjskih vzorcev in stereotipov ter omogočata, da ženske in dekleta dosežejo enakost;
3. poudarja, da je diskriminacija med spoloma še toliko pomembnejši dejavnik, če upoštevamo, da so dekleta zaradi nje prikrajšana ne le za dostop do izobraževanja, ampak tudi za končni cilj izobrazbe, ki mora prispevati k razvoju njihove osebnosti, sposobnosti in samospoštovanja, psihičnih in telesnih nagnjenj ter ovrednotenju njihovih zmožnosti;
4. poudarja, da je treba najprej odpraviti vrzel med na splošno visoko stopnjo izobrazbe žensk v EU in poklicnimi možnostmi, ki so jim pozneje na voljo, saj ta vrzel pomeni izgubo za vso družbo;
5. poudarja, da je treba zagotoviti pomoč in naložbe za učne dejavnosti in priložnosti, ki naj dopolnjujejo formalno izobraževanje, zlasti za dekleta, s čimer bodo dobile možnost usposabljanja za mehke in prečne veščine, kar bo prispevalo k razvoju evropskega državljanstva; poleg tega poudarja pomen neformalnega izobraževanja, da se lahko osebe z manjšimi kompetencami in tisti, izpostavljeni nevarnosti revščine, približajo izobraževalnemu in delovnemu okolju;
6. poudarja, da je treba poklicno usposabljanje, izpopolnjevanje in druge vrste usposabljanja in usmerjanja razširiti tudi na odrasle, zlasti ženske, da se lahko vključijo ali ponovno vključijo na trg dela in zmanjšajo nevarnost revščine;
7. poudarja, da enakost spolov v izobraževanju pomeni, da dekleta in fantje, ženske in moški, uživajo enake možnosti in obravnavo pri dostopu, obravnavi in rezultatih v zvezi z izjemno kakovostnim izobraževanjem, pa tudi pozitivne ukrepe za odpravljanje strukturne, kulturne in presečne spolne neenakosti, da se omogoči opolnomočenje žensk in deklet z izobraževanjem; želi opomniti, da je 60 % diplomantov v Evropski uniji žensk, vendar je hkrati še vedno več brezposelnih žensk kot moških; zato poudarja, da je treba predlagati trajne rešitve, ki bodo upoštevale vidik enakosti spolov v politikah za poklicno usmerjanje, ohranjanje delovnih mest in spodbujanje rasti;
8. poudarja pomen usposabljanja profesorjev, da prepoznavajo in preprečujejo učinke spolnih stereotipov in vlog, razdeljenih glede na spol; poudarja, da je treba preverjati, v kolikšni meri se v razredih odpravljajo spolni stereotipi;
9. poziva države članice in Komisijo, naj odpravijo ovire za dostop do formalnega in neformalnega izobraževanja ter vseživljenjskega učenja in naj zato izboljšajo ozaveščenost in usmerjanje, zagotovijo finančno podporo, pa tudi podporo, kot sta otroško varstvo in skrb za starejše, da se bodo lahko ženske in moški udeležili vseživljenjskega učenja, pri čemer pa naj sprejmejo medgeneracijski pristop in

spodbujajo vlogo evropskih institucij;

10. opozarja, da je treba na vseh ravneh izobraževalnega sistema vključevati načelo enakosti spolov, in vztraja, da si je treba prizadevati za odpravo stereotipov glede tehničnih področij, ki omejujejo izbiro poklicne poti za dekleta; ugotavlja, kako pomembna je zastopanost žensk pri odločanju v izobraževalnih institucijah, tudi v šolah in univerzah;
11. poudarja, da se ženske in dekleta svobodno odločajo o svoji izobrazbi, poklicnem življenju in karieri;
12. je zaskrbljen zaradi diskriminacije žensk z otroki na delovnem mestu, in sicer ker so matere in ne ker bi slabše opravljale delo kot njihovi kolegi; poziva države članice, naj dejavno spodbujajo pozitivno podobo mater kot uslužbenk in odpravijo t. i. kaznovanje materinstva, ki je bilo dokazano v številnih raziskavah;
13. poziva k uvedbi mehanizmov financiranja, ki bodo spodbujali uravnoteženo zastopanost na področjih, kjer je prisotna neuravnoteženost med spoloma, in poudarja, da je treba podatke razčleniti po spolu, da bi bolje razumeli položaj deklet, fantov, moških in žensk ter bi se lahko učinkoviteje odzvali na neravnovesja; poziva Komisijo, naj posreduje ločene podatke po spolu in starosti o sodelovanju v programih evropske mobilnosti na področju izobraževanja, kot so Erasmus+, Ustvarjalna Evropa in Evropa za državljane;
14. poudarja, da je tveganje za revščino in socialno izključenost med otroci v vseh državah članicah močno povezano s stopnjo izobrazbe staršev in skrbnikov, zlasti matere, njihovim položajem na trgu dela in njihovimi socialnimi razmerami, pa tudi s storitvami za pomoč družinam, ki jih zagotavlja država; poudarja, da je pomanjkanje izobrazbe velik dejavnik tveganja za revščino in socialno izključenost otrok; ugotavlja, da lahko vrsta z družino povezanih dejavnikov, na primer nestabilnost v družini, življenjski slog, samohranilstvo, slabi življenjski pogoji, telesne in duševne zdravstvene težave ter nasilje v družini, prav tako povečajo verjetnost, da mladi predčasno opustijo izobraževanje in usposabljanje;
15. poziva Komisijo in države članice, naj vlagajo v formalno in neformalno izobraževanje in vseživljenjsko učenje ter odpravijo revščino in povečajo zastopanost žensk na področjih, na katerih tradicionalno prevladujejo moški, na primer v znanosti, tehnologiji, inženirstvu, matematiki in podjetništvu, kar vključuje pozitivne vzornice in mreže vzajemnega mentorstva, da bi premagali spolne stereotipe in predsodke;
16. opozarja, da lahko revščina zavestno ali podzavestno vpliva na izbiro izobraževalnega programa pri dekletih in fantih, saj postane denar pomemben dejavnik; zato poudarja, da ima pomembno vlogo pedagoško svetovanje družinam, ki je dekletom in fantom v pomoč pri izbiri ustreznega izobraževalnega programa, v okviru katerega lahko uresničijo ves svoj potencial;
17. poudarja pomen športa kot oblikovalca značaja in prenašalca vrednot za preseganje predsodkov in stereotipov, ki ženskam in moškim preprečujejo razvoj na podlagi osebnih pričakovanj in sposobnosti;
18. poziva države članice, naj se bolj osredotočijo na pomen kakovostne telesne vzgoje za

dekleta in fante ter oblikujejo strategije, kako jo doseči;

19. poudarja pomen izobraževanja preko športa in možnosti, da šport pomaga socialno ranljivim mladim pri vračanju na pravo pot, ter poziva države članice in športne organizacije, naj spodbujajo pošteno igro na športnih tekmovanjih;
20. zlasti opozarja, da imajo otroci migrantov in beguncev, tako fantje kot dekleta, pravico dostopa do izobraževanja, kar je ena od prednostnih nalog evropskih družb; zato poudarja, da bi bilo treba zaradi migracijske krize sprejeti nujne ukrepe na ravni EU in nacionalni ravni na področju izobraževanja migrantov; želi poudariti, da je izobraževanje nadvse pomembno za njihovo vključevanje v družbo in zaposljivost ter da se lahko kulturna segregacija in socialne razlike še povečajo, če se nacionalni izobraževalni sistemi ne bodo spopadli s tem izzivom; opozarja, da dostopa do izobraževanja v begunskih taboriščih ali krajih prihoda, z ustreznimi kakovostnimi standardi, jezikovno in psihološko pomočjo ne smejo ovirati birokratska in upravna vprašanja, povezana s priznavanjem statusa begunca;
21. opozarja, da sodijo migrantke in otroci migranti v eno najranljivejših skupin, pri kateri obstaja veliko tveganje ekonomske in socialne izključenosti v obliki slabšega dostopa do osnovnih storitev zdravstvenega varstva in dostojnega stanovanja;
22. poudarja, kako pomembno je, da moški in fantje dejavno sodelujejo pri vprašanju enakosti spolov, in da je treba v programe o enakosti spolov v okviru neformalnega izobraževanja in vseživljenjskega učenja vključiti tudi fante in moške, da bi pripomogli k premostitvi socialne izključenosti in diskriminacije, ki zaostujeta revščino žensk;
23. poudarja, da je treba v vseh izobraževalnih politikah, sprejetih za obravnavanje stičnih točk enakosti spolov in revščine, še posebej upoštevati tudi položaj žensk, ki se soočajo z večplastno diskriminacijo;
24. opominja, da je verjetnost, da bodo zapustili šolo z nizkimi kvalifikacijami ali brez njih, pri fantih skoraj dvakrat večja kot pri dekletih, da pa je mogoče na podlagi družbeno-gospodarskega ozadja in statusa bolje napovedati izobraževalne pogoje in učni uspeh kot zgolj na podlagi spola, zato se je treba v okviru vzpostavljanja visokokakovostnih izobraževalnih možnosti za vse osredotočiti na socialne in ekonomske izzive; zahteva vzpostavitev ustreznega pedagoškega načrta za odpravo tega neravnovesja;
25. poudarja, da je vseživljenjsko učenje pomembno z vidika zagotavljanja novih priložnosti za odrasle, ki so morali zgodaj opustiti šolanje ali jim prvotno izbrana poklicna usmeritev ne omogoča uresničitve osebnih ambicij ali potenciala;
26. poziva Komisijo in države članice, naj zagotovijo dostop do programov poklicnega usposabljanja za otroke in odrasle ter spodbujajo te programe; opozarja na pomembno vlogo Evropskega socialnega sklada, ki s financiranjem politik usposabljanja pomaga pri vključevanju na trg dela, ter poziva države članice in lokalne oblasti k spodbujanju njegove uporabe;
27. opozarja na prispevek prostovoljskih organizacij in terciarnega sektorja na tem področju ter poziva države članice, naj podpirajo njihova prizadevanja; opozarja na množično sodelovanje žensk v prostovoljskem sektorju, tudi na področju izobraževanja, ter

njihovi pomoči pri izobraževanju begunskih in revnih otrok in izboljševanju njihovih možnosti;

28. opozarja, da je finančna kriza leta 2008 upočasnila napredovanje žensk na trgu dela in njihovo vključevanje vanj, pri čemer ženske zaostajajo za moškimi z enakimi kvalifikacijami; poziva Komisijo, naj sprejme ukrepe za zagotavljanje enakih poklicnih priložnosti in tako prepreči, da bi ženske počasneje poklicno napredovale in zapadle v revščino; poziva k sprejetju posebnih podpornih ukrepov za povečanje števila žensk na vseh področjih trga dela in zagotovitev enakih možnosti, da bodo ženske lahko usklajevale delo in usposabljanje ter delile družinske obveznosti s partnerji;
29. meni, da je sodelovanje deklet v šolskih dejavnostih nujni pogoj v boju proti osipu, saj deklice postanejo bolj samozavestne, ko dobijo možnost pozitivno spremeniti svoje življenje ali življenje ljudi okoli njih; ugotavlja, da lahko vključevanje deklet pomaga tudi pri spreminjanju javnega mnenja o tem, kakšne so njihove sposobnosti, ter omogoča, da se jih dojema kot državljanke in dejavne članice družbe pri varovanju pravic.

**IZID KONČNEGA GLASOVANJA
V ODBORU, ZAPROŠENEM ZA MNENJE**

Datum sprejetja	25.1.2016
Izid končnega glasovanja	+: 24 -: 4 0: 0
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	Isabella Adinolfi, Andrea Bocskor, Louise Bours, Nikolaos Hundis (Nikolaos Chountis), Silvia Costa, Mircea Diaconu, Damian Drăghici, Jill Evans, María Teresa Giménez Barbat, Jorgos Gramatikakis (Giorgos Grammatikakis), Petra Kammerevert, Rikke Karlsson, Andrew Lewer, Svetoslav Hristov Malinov, Curzio Maltese, Stefano Maullu, Luigi Morgano, Michaela Šojdrová, Yana Toom, Helga Trüpel, Sabine Verheyen, Julie Ward, Bogdan Brunon Wenta, Bogdan Andrzej Zdrojewski, Milan Zver
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Eider Gardiazabal Rubial, Dietmar Köster, Zdzisław Krasnodębski, Ernest Maragall, Algirdas Saudargas
Namestniki (člen 200(2)), navzoči pri končnem glasovanju	Gabriel Mato, Jaromír Štětina